ПРОГРАМА: „ОБРАЗОВАНИЕ 5.0 В СЪВРЕМЕННОТО УЧИЛИЩЕ“

Обхват:

Програмата е насочена към директори, заместник-директори, учители, психолози и педагогически съветници, всички педагогически специалисти и работещи в образователни институции.

Анотация:

- **Програмата разгръща в три независими модула цялостната философия за това какво трябва да бъде образованието в епохата след индустриалното и дори след дигиталното училище. Тя запознава участниците с модела на образование, който поставя човека в центъра, но го подготвя да живее, учи, работи и създава в свят на изкуствен интелект, автоматизация, сложни кризи, устойчивост и постоянна промяна.**
- **Модул 1. Образование 5.0 – философия, ученик и бъдеще**
- **Модул 2 Урокът 5.0 – от преподаване към смислено учене**
- **Модул 3. Учителят 5.0 и училищната среда 5.**
  Настоящата програма не обучава просто в „нови тенденции“, а дава НОВ МОДЕЛ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ НА УЧЕНЕТО. Това е много по-силно от:

- дигитална педагогика,
- модерни уроци,
- иновации в класната стая.

„Как да създаваме уроци, които не просто преподават, а формират мислещи, автономни и отговорни ученици?“.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

Целта на програмата: е да анализира връзката между философията на Образование 5.0 и трансформацията на съвременното училище, като се изяснят отраженията ѝ върху ролята на ученика, учителя, директора, училищната култура и образователното лидерство.

ЗАДАЧИ

1. Да се изясни същността на Образование 5.0;
2. Да се анализира мисията на съвременното училище в тази рамка;
3. Да се разгледат новите роли на ученика, учителя и директора;
4. Да се анализира значението на училищната култура и оценяването;
5. Да се формулират изводи за приложението на концепцията в училищната практика.

Акцентът в МОДУЛ 1 „Образование 5.0 – философия, ученик и бъдеще„ е върху пресечната точка между идеите за **Society 5.0**, бъдещето на образованието, компетентностния подход, дигиталната трансформация, човекоцентричните политики и устойчивото развитие. **5.0** символизира **нова фаза** в развитието на образованието, в което се надграждат досегашните политики от 5.1, 5-2, 5-3 е 5.4, за

да се надгради всичко това, но и да се направи **ключов завой**, в който не е достатъчно учениците да бъдат само „технологично грамотни“, а да се формират като **етични, автономни, съзидателни, социално отговорни и способни личности, които да вземат смислени решения в сложен свят**. Програмата дава отговор на въпросите:

- К**ак да използваме технологиите в съвременното образование 5.0, за да изградим успешния ученик?;**
- **Каква е новата роля на учителя в промяната след дигиталното училище?;**
- **Какъв човек формира образованието** 5.0?;
- **Какъв тип общество искаме да изградим**?;
- **Какво е смисленото учене в епохата на AI?**;
- **Кои са осемте ядрени характеристики на урокът 5.**0?
- **Кои са инструментите за самооценка на урока 5.0?**
- **Какъв е типът управление на съвременното училище в 5**.0?

Изследват си всички методически подходи на ниво – ученик, учител, ръководител за постигане на голямата философска промяна: от „знание“ към „човешка способност за ориентиране в света“.

На ниво ученик се обследват 8 - те ядрени принципи на Образование 5.0, за изграждане на успешния ученик;

На ниво педагогически специалист се акцентира върху промяната в политиките на преподаване и учене:

- дизайна на уроците
- оценяването
- учебната среда
- ролята на грешката
- ролята на рефлексията

На ниво ръководство се очертават характеристиките на управлението на доброто училище, в което образованието има мисия за обществено бъдеще и го разглежда като екосистема, а не само като институция. Акцентира се върху лидерските качества на ръководителя и неговата ключова роля като мотиватор за постигане на стратегическите цели.

В **МОДУЛ 2** „**Урокът 5.0 – от преподаване към смислено учене** “се предлага не „още едно обучение за иновации“, а **„обучение, което дава на учителя нов модел за мислене, планиране и провеждане на урока“**. **Представя се професионален модел за преобразуване на урока, в който** учителят да излезе от обучението не само с идеи, а с вътрешен въпрос:

„Как да преведа всеки мой урок от преподаване към смислено учене?“

Цел на модула

Целта на модула е участниците да осмислят характеристиките на съвременния урок в контекста на Образование 5.0 и да развият умения за проектиране на учебен процес, който поставя в центъра смисленото учене, активната роля на ученика, развитието на мислене, рефлексия, ценности, приложение и човешки потенциал.

Задачи на модула

1. Да се изясни същността на понятието **„Урок 5.0“**;
2. Да се разграничат традиционни и съвременни модели на урок;
3. Да се анализират основните характеристики на урок, насочен към компетентности, смисъл и трансфер;
4. Да се осмисли новата роля на учителя като **дизайнер на учене**, а не само като преподавател;
5. Да се разгледат възможностите за приложение на технологиите, оценяването, грешката и рефлексията в структурата на урока;
6. Да се разработи модел или сценарий на **Урок 5.0**, приложим в реалната педагогическа практика.

Очаквани резултати от модула

След приключване на модула участниците ще могат:

- да разпознават и обясняват основните характеристики на Урока 5.0;
- да анализират собствената си преподавателска практика през призмата на смисленото учене;
- да разграничават дейности, насочени към възпроизвеждане, от дейности, развиващи мислене и приложение;
- да проектират учебни ситуации, в които ученикът има активна роля;
- да включват в структурата на урока рефлексия, избор, грешка, обратна връзка и приложение;
- да използват смислено технологии и ресурси в подкрепа на ученето;
- да разработят собствен редизайн на урок в логиката на Образование 5.0.

Предлага се шаблон за **„Редизайн на мой урок към Урок 5.0“ и най-силната практическа задача: „ПРЕВЕДИ СВОЙ УРОК КЪМ 5.0“**

МОДУЛ 3. УЧИТЕЛЯТ 5.0 И УЧИЛИЩНАТА СРЕДА 5.

Генерира и дава отговор на въпросите, които учителят 5.0 си задава при планиране на урок. С тях се променя **не просто урока, а педагогическата нагласа**.

Модулът е насочен към осмисляне на новата професионална роля на учителя в контекста на Образование 5.0 и към изграждане на иновативна, подкрепяща, приобщаваща и мотивираща училищна среда. Разглеждат се ключовите компетентности на учителя на бъдещето, ролята на педагогическото лидерство, значението на училищната култура, психологическата безопасност, благополучието, смисленото използване на технологиите и възможностите за устойчиво развитие на класната и училищната среда. Модулът е силно приложен и включва самооценка, казуси, групови задачи и проектно мислене.

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

Методи на обучение

В обучителната програма се прилагат интерактивни, практико-приложни и рефлексивни методи, насочени към осмисляне и трансформиране на професионалната практика на педагогическите специалисти.

Използваните методи включват:

- **интерактивна лекция** – за въвеждане в концептуалната рамка на Образование 5.0, Society 5.0, човекоцентричното образование, ролята на AI и устойчивото развитие;
- **дискусия и фасилитирано обсъждане** – за анализ на актуални предизвикателства пред училището и споделяне на професионален опит;
- **казусен метод** – за разглеждане на реални или симулирани ситуации от училищната практика;
- **работа по групи** – за съвместно разработване на решения, модели и идеи за приложение в училищна среда;
- **рефлексивни упражнения** – за осмисляне на ролята на учителя, ръководителя и ученика в условията на Образование 5.0;
- **мозъчна атака и картографиране на идеи** – за формулиране на характеристики на „успешния ученик“, „учителя 5.0“ и „училището 5.0“;
- **анализ на образователни практики и политики** – за критично разглеждане на учебна среда, оценяване, лидерство и училищна култура;
- **дизайн мислене (design thinking)** – за разработване на решения за трансформация на преподаването, ученето и управлението;
- **микропланиране / проектна работа** – за създаване на приложими продукти, свързани с професионалната практика;
- **самостоятелна работа** – за изпълнение на практическа задача и/или кратък рефлексивен анализ;
- **презентация и защита на идеи** – за представяне на разработени решения и обмен на добри практики.

Индикатори за очаквани резултати:

Успешното усвояване на съдържанието по програмата се установява чрез следните индикатори:

- участниците **разпознават и обясняват** същността на концепцията Образование 5.0 и нейната връзка със съвременното училище;
- участниците **анализират критично** ролята на ученика, учителя и ръководителя в условията на трансформираща се образователна среда;
- участниците **идентифицират** ключови характеристики на училищна култура, подкрепяща смислено учене, иновации, рефлексия и устойчиво развитие;
- участниците **разграничават** традиционни и съвременни подходи към преподаването, оценяването и ученето;
- участниците **формулират** конкретни идеи за приложение на принципите на Образование 5.0 в своята институционална и професионална практика;
- участниците **разработват** практически приложим продукт (напр. идея за урок, промяна в оценяването, модел за училищна среда, лидерска инициатива, училищна политика или план за действие);
- участниците **демонстрират умения** за работа с казуси, рефлексия, анализ и планиране на промяна;

- участниците **аргументират професионална позиция** относно бъдещето на училището и ролята на педагогическия специалист в него.

Доказателства за постигане на резултатите

- участие в дискусии и групови задачи;
- попълнен рефлексивен лист / работен лист;
- анализ на казус;
- разработен индивидуален или екипен продукт;
- представяне на практическо решение;
- кратка самооценка на усвоените компетентности.

Материално-технически и информационни ресурсиЗа реализиране на обучителната програма са необходими:

- учебна зала, позволяваща работа в групи;
- мултимедиен проектор и екран;
- компютър/лаптоп за обучителя;
- достъп до интернет;
- флипчарт / бяла дъска;
- канцеларски материали за екипна работа;
- възможност за използване на дигитални платформи и приложения за съвместна работа;
- при онлайн/смесен формат – платформа за видеоконферентно обучение и споделяне на ресурси.

Информационни ресурси

- презентационни материали по темата;
- работни листове и шаблони за анализ;
- казуси от училищната практика;
- примерни модели за урок, оценяване и училищно лидерство;
- нормативни и стратегически документи в сферата на образованието;
- подбрани научни и методически публикации;
- ресурси, свързани с дигитална трансформация, AI в образованието, компетентностен подход, устойчиво развитие и иновативни образователни практики;
- електронни ресурси за самоподготовка и последващо прилагане.
- ресурси за работа с AI инструменти в образователен контекст;
- примерни сценарии за етично и педагогически целесъобразно използване на технологии;
- рамки за рефлексия и училищно самооценяване.

Съотношение между теоретичната и практическата част

Обучителната програма е структурирана в съотношение:

- **40 % теоретична подготовка**
- **60 % практическа работа**

Теоретичната част осигурява концептуална рамка за разбиране на философията на Образование 5.0, а практическата част е насочена към анализ, рефлексия, казуси, разработване на решения и планиране на приложението им в реална училищна среда.

Компетентности, които програмата ще развие

1. Концептуално-аналитични компетентности

- разбиране на съвременните философии и политики в образованието;
- способност за анализ на тенденции, свързани с бъдещето на училището;
- критично осмисляне на ролята на образованието в общество на технологична и социална трансформация.

2. Педагогически и методически компетентности

- прилагане на принципите на Образование 5.0 в преподаването и ученето;
- проектиране на учебни ситуации, насочени към компетентности, смислено учене и активност на ученика;
- използване на подходи, свързани с рефлексия, грешка, сътрудничество, творчество и автономност;
- осмисляне и обновяване на подходите към оценяването.

3. Дигитални и иновационни компетентности

- ориентиране в ролята на технологиите и изкуствения интелект в образованието;
- критично и педагогически обосновано използване на дигитални инструменти;
- създаване на условия за смислена, а не само техническа дигитализация.

4. Комуникативни и социални компетентности

- участие в професионален диалог и сътрудничество;
- умения за работа в екип и фасилитиране на съвместни решения;
- подкрепа на култура на доверие, обратна връзка и споделена отговорност.

5. Лидерски и организационни компетентности

- разбиране на училището като образователна екосистема;
- планиране на промяна в училищна среда;
- формиране на лидерска перспектива за развитие на училището;
- свързване на училищната визия, култура и стратегически цели.

6. Рефлексивни и етични компетентности

- осъзнаване на професионалната роля в условията на обществена и технологична промяна;
- развитие на етично мислене при работа с ученици, технологии и училищна общност;

изграждане на готовност за устойчиво професионално развитие и адаптивност.

В резултат от обучението участниците ще развият:

- аналитична компетентност;
- методическа компетентност;
- компетентност за планиране и управление на промяна;
- компетентност за работа в иновативна и дигитална среда;
- комуникативна и колаборативна компетентност;
- лидерска и организационна компетентност;
- рефлексивна и етична компетентност.

!!!!!!!!!!! „След това обучение участникът не просто ще разбира какво е Образование 5.0, а ще може да направи конкретна промяна в своята практика.“

Практико-приложен продукт.

Всеки участник или екип да изработи **един от следните продукти**:

- идея за **урок 5.0**;
- модел за **оценяване 5.0**;
- план за **промяна на учебната среда**;
- карта на **училищна култура 5.0**;
- мини **лидерски план за развитие**;
- „профил на успешния ученик в нашето училище“;
- училищна **визия/мисия през призмата на Образование 5.0**.

- **Програма от 3 квалификационни кредита**
- **Формат:** 48 академични часа
  Съотношение: 40% теория / 60% практика
  Финал: практически продукт + рефлексия

  Автори и обучители: д-р Лилия Стоянова, д-р Камелия Шуманова